

Ks. MACIEJ BASIUK

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydział Teologiczny

Sprawozdanie z 7. Walnego Zebrania Stowarzyszenia Bibliistów Polskich i 48. Sympozjum Bibliistów Polskich

(Tarnów, 7 września 2010 oraz 8–9 września 2010)

7 września 2010 odbyło się 7. Walne Zebranie Stowarzyszenia Bibliistów Polskich (SBP) w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Obradom przewodniczył ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk (wiceprzewodniczący SBP). W ramach obrad poddano głosowaniu kwestię członkostwa stowarzyszonego następujących osób: Elżbiety Bednarz, ks. Grzegorza Stanisława Boboryka oraz Leszka Jańczuka z Kościoła Zielonoświątkowego i Jerzego Ostapczuka z Kościoła Prawosławnego. W wyniku głosowania wyżej wymienione osoby zostały przyjęte do stowarzyszenia. Następnie przedstawiono sprawozdanie finansowe stowarzyszenia, które zostało jednogłośnie przyjęte. Uczestnikom zebrania zostały również przedstawione kandydatury na członków honorowych bp. dr. hab. Zbigniewa Kiernikowskiego i o. prof. dr. hab. Hugolina Langkammera, po czym odbyło się tajne głosowanie nad nimi, a jego wyniki zostały przekazane do wiadomości wiceprzewodniczącego SBP.

W środę, 8 września, ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski (przewodniczący stowarzyszenia) dokonał otwarcia sympozjum, wspominając m.in. pierwsze spotkanie bibliistów polskich w Tarnowie, które miało miejsce w 1985 roku.

Pierwszej sesji przewodniczył ks. prof. dr hab. Michał Bednarz. W jej ramach ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki wygłosił referat pt. „Czy już nadeszła IV faza naukowych poszukiwań Jezusa historycznego?”. Swoje wystąpienie rozpoczął od podania dat przełomowych wydarzeń, które wyznaczają początek każdej z faz, a następnie szczegółowo je scharakteryzował ze szczególnym uwzględnieniem IV fazy, która według prelegenta już się rozpoczęła. Ma się ona charakteryzować: poszukiwaniem autentycznego materiału (akcent na źródło Q), dowartościowaniem odkryć archeologicznych oraz badaniami nad przejściem od ustnego przekazu do spisanych Ewangelii. Kolejny referat zatytułowany „Ukrzyżowany Mesjasz – od tekstu biblijnego do odpowiedzi człowieka XXI wieku” wygłosił ks. dr hab. Mirosław Wróbel. Mówił on o znaczeniu krzyża dla chrześcijan od czasów pierwotnego Kościoła do XXI wieku. Według niego, aby zrozumieć ideę ukrzyżowanego Mesjasza, należy odnieść się do tekstu Biblii, dlatego zostały ukazane różne teksty staro- i nowotestamentalne, które wskazują na misterium zbawcze Jezusa. Następnie prelegent wskazał na fakt, że krzyż jest dla jednych znakiem przekleństwa, dla innych znakiem chwały i to napięcie nie zmienia się od wieków, ale jest aktualne również dzisiaj. Świadczyły o tym przytoczone przykłady podkreślające oba stanowiska. Prelegent mocno zaakcentował rolę tekstów nowotestamentalnych podkreślających wagę śmierci krzyżowej Jezusa dla pierwotnego Kościoła oraz świadectwo życia chrześcijan pierwszych wieków.

Obradom drugiej sesji przewodniczył ks. prof. dr hab. Józef Kozyra. W jej ramach o. dr Piotr Gryziec OFMConv wygłosił referat pt. „Jesteśmy dziećmi Bożymi (Rz 8,16). Czy przybranymi?”. Według prelegenta sformułowanie „przybrane dzieci Boga” nie jest biblijne, a teksty Rz 8,15 i Ga 4,5 mogą być tłumaczone w inny sposób. „Uczynić synem” w wymiarze ludzkim zdecydowanie odnosi się do adopcji. Jednak w odniesieniu do Boga nie można tego sformułowania ograniczać do ludzkiego rozumienia wskazanego terminu. Synostwo chrześcijan jest różne od synostwa Chrystusa, ale jednocześnie jesteśmy synami poprzez uczestnictwo w synostwie Jezusa. Prelegent zauważył, że relacja „przybrania” gubi ważne implikacje teologiczne zawarte w kwestii usynowienia, które dokonuje się we chrzcie, gdzie przecież ma miejsce ontyczna zmiana w człowieku. Pomocą we właściwym zrozumieniu tego sformułowania może być Janowa koncepcja narodzin z Ducha. Kolejnym wystąpieniem był komunikat ks. dr. Piotra Łabudy zatytułowany „Specyfika Łk 23,43 w Łukaszowym opisie męki Jezusa”. Prelegent starał się ukazać, na ile analizowany tekst może być związany z nauczaniem judaistycznym dotyczącym osoby Eliasza, zwłaszcza w kontekście kwestii towarzyszenia tego proroka osobom umierającym. Po tym wystąpieniu nastąpiła dyskusja, w której zabrali głos: ks. prof. dr hab. Józef Kudasiwicz, ks. dr hab. Stanisław Hałas, ks. dr Hubert Odron oraz ks. prof. dr hab. Jan Łach. Na zakończenie tej sesji sympozjum odbyła się promocja i wręczenie książek pamiątkowych dedykowanych ks. prof. dr. hab. Antoniemu Troninie oraz ks. prof. dr. hab. Janowi Załęskiemu. W ramach komunikatów wydawniczych ks. prof. dr hab. Waldemar Rakocy zapowiedział bliskie ukazanie się filmu o Apostole Narodów pt. *Paweł z Tarsu. Pojednanie światów*.

Pierwszy referat pt. „Ewangelia w Apokalipsie Izajasza (Iz 24-27)” w trzeciej sesji, której przewodniczył ks. dr Henryk Drawnel, wygłosił ks. prof. dr hab. Tadeusz Brzegowy. Starał się on ukazać, co będzie po „tym dniu”. W tym celu rozpoczął od przedstawienia stanu badań na temat kompozycji i gatunku literackiego Apokalipsy Izajasza, aby następnie przejść do kwestii teologicznych, wśród których ważne miejsce zajmują: zapowiedź zmartwychwstania, zaangażowanie Boga w los swojego ludu oraz uczta eschatologiczna. Natomiast jako dobrą nowinę płynącą z tego tekstu wskazał oczyszczenie ziemi z wiarołomstwa i grzechów, które dokona się, ponieważ to Bóg jest Panem świata i On zgromadzi sprawiedliwych na uczcie mającej miejsce na świętej górze. Z kolejnym referatem zatytułowanym „Kompozycja i zależności literackie w zbiorze XII Proroków” wystąpił ks. dr Mariusz Szmajdziński. W swoim przedłożeniu starał się on ukazać stan poszukiwań dotyczących traktowania zbioru 12 proroków mniejszych jako spójnej kompozycji. Pomocne w tym zabiegu może być, według niego, kryterium podobieństwa tematycznego poszczególnych ksiąg oraz „słowa – haki”, które wiążą je ze sobą. Myśl zawarta w tym zbiorze miałyby się układać w następującym porządku: grzech – kara – odnowa. Obrady tej sesji zakończyła dyskusja, w której zabrali głos: ks. prof. dr hab. Stanisław Włodarczyk, ks. prof. dr hab. Waldemar Rakocy, ks. dr hab. Wojciech Pikor, s. dr Natanaela Zwijacz OSU oraz ks. prof. dr hab. Stefan Szymik.

Czwartej sesji, która rozpoczęła kolejny dzień trwania sympozjum, przewodniczył ks. prof. dr hab. Stanisław Włodarczyk. Prof. dr hab. Michał Wojciechowski w referacie „Małżeństwo jako własność wzajemna” poddał analizie różne teksty Starego i Nowego Testamentu, aby ustalić, jak według nauczania Pisma Świętego powinna wyglądać relacja pomiędzy małżonkami. Prowadzone rozważania doprowadziły go do wniosku, że istnieje symetria praw i zobowiązań pomiędzy małżonkami (zwłaszcza na podstawie 1 Kor 7,10-11). Według prelegenta osoba zaślubiona rzeka się prawą własności do siebie samej na rzecz swojego współmałżonka. Następnie w ramach tej sesji zostały wygłoszone dwa komunikaty. Pierwszy pt. „Problematyka ludu Bożego w Księdze Liczb” przedstawiła s. dr Natanaela Zwijacz OSU. W swoim przedłożeniu skoncentrowała się ona na

kwestii relacji pomiędzy Bogiem i ludem, w której Bóg wykazywał się wiernością, a lud przez swoją postawę kwestionował Boży plan względem siebie. Przez swoje postępowanie lud doprowadzał do zanieczyszczenia relacji, co było rozumiane bardzo dosłownie także w wymiarze fizycznym i domagało się również fizycznego oczyszczenia, a jak się wyraziła prelegentka: „Krew ofiar była rytualnym detergentem służącym do oczyszczenia przybytku”. Inną kwestią poruszoną w kontekście relacji z Bogiem była kwestia rozmieszczenia poszczególnych osób w obozie, gdzie w centrum znajdował się Bóg w Namocie Spotkania, a wokół cały lud według gradacji stopni świętości. Drugi komunikat pt. „Funkcja retoryczna eulogii w procesie pojednania Pawła z Kościołem korynckim” wygłosił ks. dr hab. Zdzisław Żywica. Zwrócił on uwagę na odmienność eulogii rozpoczynającej Drugi List do Koryntian względem wstępów do innych listów protopawłowych. Według prelegenta jest to świadomy zabieg Apostoła Narodów, który w ten sposób prosi adresatów listu najpierw o modlitwę w swojej intencji, a następnie chce ich zachęcić do włączenia się w dzieło ewangelizacji przez niego prowadzone. W dyskusji kończącej obrady tej sesji zabrali głos ks. prof. dr hab. Tadeusz Brzegowy i ks. prof. dr hab. Józef Kozyra.

Ostatniej, piątej sesji, przewodniczył ks. dr hab. Stanisław Hałas. Rozpoczął ją referat zatytułowany „Dwa czy trzy przykazania miłości? (Mt 22,34-40 i par.)” ks. dr. Stanisława Wronki, który przez zawarte w temacie pytanie wyraźnie odnosił się do etyki nowotestamentalnej. Wnioskiem, na jaki wskazał przez swoje rozważania prelegent, jest fakt, że miłość względem siebie nie jest nakazem ani przykazaniem, ale aksjomatem, co więcej – jej brak wskazuje na chorobę. Miłość do siebie jest elementem koniecznym – świadczyć o tym może również życie samego Jezusa, który naprawdę kochał siebie, a dzięki temu potrafił wychodzić naprzeciw ludziom. Jak wskazywał prelegent, najpierw trzeba zająć się swoimi sprawami, a dopiero potem należy pomagać innym w miarę swoich możliwości. Ostatni referat pt. „Analiza dramatyczna Ewangelii według św. Jana – interpretacja i proklamacja orędzia Jezusa” wygłosił ks. dr hab. Jan Klinkowski. Postawił on tezę, że przy analizie Ewangelii według św. Jana cenne może być zwrócenie uwagi na jej charakter dramatyczny. Analizując J 6, starał się on wskazać na elementy dramatu, które były istotne w dramacie starożytnym według założeń Arystotelesa. Sesję tę zakończyła dyskusja, w której wzięli udział: prof. dr hab. Grzegorz Kubski, ks. dr Mariusz Szmajdziński, ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk oraz ks. dr hab. Mirosław Wróbel.

Obrady całego sympozjum zakończyło wystąpienie ks. prof. dr. hab. Waldemara Chrostowskiego, który podsumował wszystkie referaty i wskazał Katowice, jako miejsce kolejnego spotkania Stowarzyszenia Biblistów Polskich w terminie 20–22 września 2011 roku.